

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

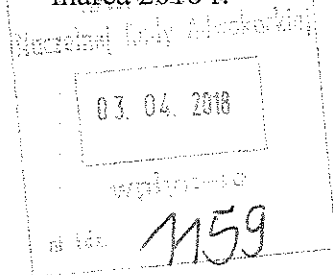
Adam Podgórski

GMS-WP-173-91/18

Warszawa, dnia

28

marca 2018 r.

Prezes

Naczelnej Rady Adwokackiej

Pan Jacek Trela

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz.U.2017.2368 j.t. ze zm.) - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Anna Milczanowska), z prośbą o przedstawienie opinii.

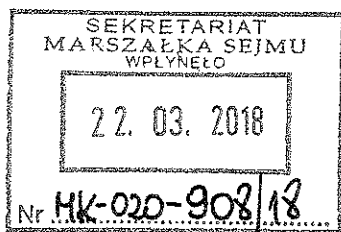
Z poważaniem

**Klub Parlamentarny
Prawo i Sprawiedliwość**

Warszawa, 22 marca 2018 r.

**Grupa Posłów na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość**

**Szanowny Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483) oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2012 r. poz. 32 t.j. z późn.zm.) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy:

- **o zmianie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych
oraz ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym**

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Panią Posel Annę Milczanowską.

Ustawa

z dnia ..... 2018 r.

**o zmianie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych
oraz ustawy z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym**

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2018 r., , poz. 23, ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 27:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Odwołanie prezesa albo wiceprezesa sądu następuje po zasięgnięciu opinii kolegium właściwego sądu. Zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Minister Sprawiedliwości przedstawia kolegium właściwego sądu w celu uzyskania opinii.”

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Występując o opinię, o której mowa w § 2, Minister Sprawiedliwości może zawiesić prezesa albo wiceprezesa sądu w pełnieniu czynności. Przepis art. 22b § 2 stosuje się odpowiednio.”

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Kolegium sądu wydaje opinię, o której mowa w § 2, po wysłuchaniu prezesa lub wiceprezesa, którego dotyczy zamiar odwołania. Osoba, której dotyczy zamiar odwołania, nie uczestniczy w głosowaniu nad opinią, nawet jeśli jest członkiem kolegium sądu.”

d) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Pozytywna opinia kolegium sądu upoważnia Ministra Sprawiedliwości do odwołania jego prezesa lub wiceprezesa. Niewydanie opinii w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia przez Ministra Sprawiedliwości zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu nie stoi na przeszkodzie odwołaniu.”

e) po § 5 dodaje się § 5a o treści:

„§ 5a. Jeżeli opinia kolegium sądu w przedmiocie odwołania jego prezesa lub wiceprezesa jest negatywna, Minister Sprawiedliwości

może przedstawić zamiar odwołania, wraz z pisemnym uzasadnieniem, Krajowej Radzie Sądownictwa. Negatywna opinia Krajowej Rady Sądownictwa jest dla Ministra Sprawiedliwości wiążąca, jeżeli uchwała w tej sprawie została podjęta większością dwóch trzecich głosów. Niewydanie opinii przez Krajową Radę Sądownictwa w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia przez Ministra Sprawiedliwości zamiaru odwołania prezesa albo wiceprezesa sądu nie stoi na przeszkodzie odwołaniu."

f) w § 6 wyrazy „opinii, o której mowa w § 2.” zastępuje się wyrazami „opinii, o której mowa w § 2 ani w § 5a.”

2) w art. 69:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku oświadczy Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie.”

b) § 1b otrzymuje brzmienie:

„§ 1b. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może wyrazić zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, jeżeli jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, w szczególności jeśli przemawia za tym racjonalne wykorzystanie kadr sądownictwa powszechnego lub potrzeby wynikające z obciążenia zadaniami poszczególnych sądów. W przypadku niezakończenia postępowania związanego z dalszym zajmowaniem stanowiska sędziego po ukończeniu przez niego wieku, o którym mowa w § 1, sędzia pozostaje na stanowisku do czasu zakończenia tego postępowania.”

c) po § 1b dodaje się § 1c o treści:

„§ 1c. W razie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska, zainteresowanemu sędziemu przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Sądownictwa, w terminie 7 dni od daty doręczenia mu postanowienia w tym przedmiocie. W razie stwierdzenia że odmowa nie została oparta o kryteria wskazane w § 1b, Krajowa Rada Sądownictwa, podejmując uchwałę większością dwóch trzecich głosów,

może uchylić to postanowienie i przekazać sprawę Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ponownego rozpoznania."

d) w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Ponadto sędzia będący kobietą przechodzi na swój wniosek w stan spoczynku po ukończeniu 60 lat, niezależnie od czasu pracy na stanowisku prokuratora lub sędziego."

e) w § 3 wyrazy „Ministra Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”

3) W art. 106i:

a) w § 1 wyrazy „Minister Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej”;

b) w § 2 wyrazy „Minister Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej”;

c) w § 3 wyrazy „Ministra Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”;

d) w § 6 wyrazy „Minister Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej”;

e) w § 7 wyrazy „Minister Sprawiedliwości” zastępuje się wyrazami „Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej”.

Art. 2. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 roku o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2018 r., poz. 5) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 37 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Zgoda, o której mowa w § 1, jest udzielana na okres 3 lat, nie więcej niż dwukrotnie, jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej uzna, że jest to uzasadnione interesem wymiaru sprawiedliwości lub ważnym interesem społecznym, w szczególności jeśli przemawiają za tym potrzeby organizacji pracy Sądu Najwyższego i jego obciążenia zadaniami. Sędzia, który uzyskał zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego może w każdym czasie po ukończeniu 65. roku życia przejść w stan spoczynku, składając oświadczenie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, który przekazuje je niezwłocznie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego składa oświadczenie bezpośrednio Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej."

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Autorzy projektu stoją na stanowisku, że przepisy wprowadzone ustawami uchwalonymi w przez Sejm VIII kadencji w pełni gwarantują praworządność i realizują konstytucyjną zasadę podziału i równowagi między poszczególnymi gałęziami władzy (art. 10 ust. 1 Konstytucji RP). Przepisy te są również zgodne z europejskimi standardami w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, a ich odpowiedniki można znaleźć w ustawodawstwie wielu krajów UE o ugruntowanych tradycjach demokratycznych.

Przepisy uchwalone na przestrzeni ostatnich miesięcy, w szczególności te, które wprowadziły zasadę losowego wyznaczania składów orzekających, a także ograniczyły władzę prezesów sądów w zakresie przenoszenia sędziów, w istotny sposób wzmocniły niezawisłość sędziów. Autorzy projektu przedstawiają propozycje zmian mające na celu udoskonalenie jakości polskiego sądownictwa.

W konsekwencji proponuje się wprowadzenie przepisów, przewidujących:

1. Dwustopniową procedurę konsultacyjną przy odwoływaniu prezesów i wiceprezesów sądów (z udziałem nie tylko KRS, ale także kolegium sądu).

Zgodnie z nową procedurą Minister Sprawiedliwości najpierw zasięga opinii kolegium sądu, a jeżeli ta jest negatywna – zwraca się do KRS. KRS może odmówić zgody na takich samych zasadach, jak w obecnie obowiązujących przepisach, tj. większością 2/3 głosów.

2. Obiektywne kryteria „*interesu wymiaru sprawiedliwości*” oraz „*ważnego interesu społecznego*” jako podstawę do wyrażenia zgody na dalsze orzekanie przez sędziego po osiągnięciu przez niego wieku 65 lat (dla spójności systemu podobne kryteria wprowadzone zostają w ustawie o Sądzie Najwyższym), a także wprowadzenie trybu odwoławczego od postanowienia o odmowie wyrażenia zgody.

Wprowadzenie takich kryteriów – podobnych do tych, które obowiązują w systemie brytyjskim czy francuskim – należy uznać za pozytywne.

Pozytywnie ocenione powinno zostać wprowadzenie trybu odwoławczego od postanowienia Prezydenta o odmowie wyrażenia zgody. Przepis skonstruowany został w taki sposób, by KRS mogła oceniać jedynie to, czy Prezydent RP poprawnie zastosował ustawowe kryteria, a także by przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania mogło nastąpić gdy KRS podejmie uchwałę większością 2/3 głosów.

3. Przyznanie kompetencji do wyrażenia tej zgody Prezydentowi RP, w miejsce Ministra Sprawiedliwości.

Z uwagi na to, że do Prezydenta RP należy stanie na straży Konstytucji – w tym także niezależności sądów i niezawisłości sędziów – to właśnie ten organ wydaje się właściwszy do podejmowania decyzji w tym zakresie. Jest tak tym bardziej dlatego, że powoływanie sędziów jest prerogatywą Prezydenta (art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji).

4. Przyznanie Prezydentowi RP w miejsce Ministra Sprawiedliwości kompetencji również w zakresie mianowania asesorów.

W tym zakresie kompetencje Ministra Sprawiedliwości są wyłącznie „ceremonialne” – mianowanie asesorów odbywa się na podstawie list wyników egzaminu sędziowskiego zgodnie z ustawą o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. I w tym zakresie aktualność zachowują jednak uwagi do pkt 3 powyżej. Powierzenie tej kompetencji Prezydentowi RP w miejsce Ministra Sprawiedliwości nie zmienia w zasadniczy sposób funkcjonowania sądownictwa.

5. Zrównanie standardowego wieku przejścia w stan spoczynku do 65 lat dla sędziów-kobiet i sędziów-mężczyzn – z pozostawieniem kobietom możliwości wyboru i wcześniejszego przejścia w stan spoczynku po ukończeniu 60 lat, niezależnie od stażu pracy.

Proponowane rozwiązanie zakłada, że sędziowie-kobiety otrzymają prawo wyboru: w wieku 60 lat będą mogły przejść w stan spoczynku niezależnie od stażu pracy, albo sprawować swoją funkcję aż do osiągnięcia wieku 65 lat, tak jak sędziowie-mężczyźni. Współgra to z przepisem art. 69 § 2 p.u.s.p., który pozwala na wcześniejsze przejście w stan spoczynku po przepracowaniu określonej liczby lat w wieku 55 lat dla kobiet i 60 dla mężczyzn. Proponowana zmiana oparta została na konstrukcji przepisu art. 37 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, wchodzącej w życie 3 kwietnia 2018 r.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wiąże się ze skutkami finansowymi dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy wywołuje pozytywne skutki społeczne.

Przedmiot projektowanych regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.